

men det forekommer mig dog, at han ved hele sin Motivering af Lovforslaget selv har været i den største Tvivl om, hvorvidt der var Andelsselskaber, som faldt ind under Loven eller ikke, og derfor har henvist til, at det maatte bero paa en Domstolsafgørelse, om der var Andelsselskaber, som blev berørt af denne Lov. Da jeg anser dette for at være en Uklarhed i Lovforslaget, der er saa decideret i Mod sætning til, hvad Andelsfolkene ønsker, vil jeg ikke stemme for Lovforslaget, men vil stemme imod det. Jeg ved ikke, om den ærede Ordfører forstod mig, som om jeg ogsaa vilde stemme imod en Andelslov. Det var ikke min Mening, men lad os se den! Jeg har den Opfattelse, at ved at behandle et saadant Lovforslag kunde man maaske komme til Klarhed over, hvad der er Andelsselskaber, og hvad der er Aktieselskaber, og det er netop det, det gælder om. Maa jeg f. Eks. spørge den ærede Ordfører, om han anser en saadan Institution som Andelsbanken for at være et Aktieselskab? Andre lignende kunde nævnes, men maa jeg faa et Svar paa dette Spørgsmaal?

Foss: Jeg forstaar godt det Standpunkt, som det ærede Medlem fra Give (N. C. Jensen) har taget, nemlig ikke at ville stemme for Lovforslaget ud fra disse Betragtninger. Thi naar man ønsker, at Selskabsvirksomhed, det være med begrænset eller ubegrænset Ansvar, skal kunne drives under de friest mulige Former, under den mindst mulige Indgriben fra det offentlige Side, maa man naturligvis ønske, at der hverken er nogen Lovgivning for Andelsselskaber eller for Aktieselskaber. Jeg kunde imidlertid nok ønske, at det ærede Medlems Motivering havde været den, at da det ønskes, at Aktieselskaber kan leve saa frit og uhindret som muligt, vil man stemme imod dette Lovforslag. Jeg synes nemlig ikke rigtig om den Opfattelse, at da man ønsker, at Andelsselskaber skal være fri for en Lov, stemmer man imod Lovforslaget om Aktieselskaber. Jeg synes, man maa vælge. I Praksis har det ærede Medlem ogsaa valgt dette Standpunkt, men det er Motiveringen, jeg savner.

Jeg har nogen Sympati for hele denne Opfattelse og har ogsaa et Indtryk af, at Behandlingen af Aktieloven i de mange Aar, Sagen har været for i Rigsdagen og ogsaa har været behandlet udenfor Rigsdagen, efterhaanden har ført i liberal Retning. De første Bestræbelser gik ud paa at indføre en meget streng Lovgivning,

som behandlede Aktieselskaber som halve Forbrydere; Lovforslaget er efterhaanden blevet mere og mere liberalt, og det hilser jeg med Glæde ud fra ganske lignende Synspunkter, som det ærede Medlem fra Give har givet Udtryk, nemlig, at man maa have den størst mulige Frihed for en sund og rolig Udvikling af Næringslivet ogsaa under Selskabsformer. Men naar vi nu efter saa mange Aars Forløb er naaet til, at her foreligger et Lovforslag om Aktieselskaber og det et Lovforslag, om hvilket man fra alle deres Side, der er stærkest interesserede i Sagen, siger: Ja, denne Lov er en liberal Lov, vi synes ikke, at den indfører noget, som kan genere en ærlig og god og fornuftigt drevet Virksomhed, saa synes jeg, det vilde være rigtigere ikke at stemme mod Lovforslaget, men snarere at overføre den samme Betragtning paa Andelsselskaberne, og man kan ikke værge sig mod den Opfattelse, at der bag hele denne Modstand mod en Lovgivning for Andelsselskaber skjuler sig en Frygt, som i Virkeligheden er ganske ubegrundet.

Ordføreren (Børdam): Jeg er ganske enig med det ærede Medlem fra Give (N. C. Jensen) i, at Andelsselskaberne har gjort Danmark overordentlig megen Gavn, og rent personlig er jeg en meget stor Ven af Andelsselskaberne; jeg mener i øvrigt ogsaa, man kan sige, at Aktieselskaberne har gjort Danmark overordentlig megen Gavn; der er mange store Aktieselskaber, som har været til stor Nytte for Landet; i det hele kan Sammenslutninger, hvad enten de sker under den ene eller den anden Form, undertiden magte Op-gaver, som den enkelte ikke kan løse.

Jeg har ikke sagt, at jeg var i Tvivl om, hvorvidt Andelsselskaberne faldt ind under denne Lov. Det er ganske utvivlsomt, at Andelsselskaber, som er virkelige Andelsselskaber, ikke falder ind under Loven. Men det, jeg har villet udtrykke, er, at det er umuligt i en Lov at bestemme erhvervsdrivende Selskaber saaledes, at man kan sige, at det og det erhvervsdrivende Selskab ikke falder ind under Loven; thi man kan stifte erhvervsdrivende Selskaber under saadanne Former, som man slet ikke tænker paa i Øjeblikket. Man ser jo, at der stiftes de vidunderligste Selskaber, som kalder sig Andelsselskaber, men som ikke har det mindste med Andelssagen at gøre, og det ærede Medlem og Andelssagens Venner kan aldeles ikke være glade ved at have den